

Taller

"Cerca Bibliogràfica Eficient...més enllà de Medline"

1. Justificació:

Necessitats a què respon el contingut del curs

Els professionals sanitaris, i especialment els clínics, tenim la necessitat de formació bàsica i contínua per a mantenir i actualitzar els coneixements i habilitats bàsiques per a poder fer una òptima i eficient cerca bibliogràfica. Aquesta cerca bibliogràfica és una estratègia indispensable per a resoldre dubtes clínics basant-se en evidències científiques i també indispensable en les fases inicials d'un projecte de recerca científica. Una òptima cerca bibliogràfica ens permetrà reduir la variabilitat en la pràctica entre professionals, ja que disposarem de millors evidències científiques que redueixen la incertesa, que en moltes ocasions envolten les decisions clíniques (1). La cerca bibliogràfica és un dels primers passos per a una pràctica clínica basada en proves, estratègia que s'ha demostrat superior a la resta d'estratègies per a exercir una medicina més eficient (2).

Com han estat detectades aquestes necessitats

Disposem a la bibliografia d'enquestes fetes a sanitaris, professionals clínics i estudiants de ciències de la salut, que indiquen que actualment no s'està fent l'ús més eficient de les eines i fonts d'informació científica que tenim al nostre abast, i sobretot d'aquelles que podem disposar a peu de la llitera, que és on es prenen les decisions clíniques. Els metabuscadors com www.tripdatabase.com i moltes de les fonts d'informació secundàries que recomana la pràctica basada en proves són encara poc conegudes i poc usades (3) i això inclou específicament als professionals dels serveis d'urgències i emergències (4). Els cursos online sobre cerca bibliogràfica realitzats al portal www.girtual.com/moodle comencen amb una pregunta oberta al fòrum on els

alumnes detallen quines són les fonts d'informació que normalment utilitzen; després de la participació de gairebé 200 alumnes observem que les fonts més utilitzades no són les més recomanades o no s'utilitzen en l'ordre més eficient (selecció de comentaris).

2. Objectiu:

Aprendre a fer una cerca bibliogràfica orientada a resoldre dubtes clínics i a elaborar projectes de recerca en ciències de la salut

3. Objectius específics:

- Conèixer i practicar el procés sistemàtic més òptim a seguir en tota cerca bibliogràfica eficient
- Conèixer i dominar les principals fonts de coneixement on fer la cerca bibliogràfica
- Descobrir i dominar les fonts de coneixement d'especial interès per a urgències

4. Metodologia:

Taller amb una durada de 4 hores

- Presentació dels docents i dels alumnes, dels objectius del taller i de la metodologia. (5 min)
- Respondre al qüestionari online inicial (5 min)
- Els alumnes exposen el que ja saben i utilitzen sobre cerca bibliogràfica. (10 min)
- Breu exposició del contingut més teòric per part dels docents. (20 min)
- Consulta online a les diferents fonts bibliogràfiques, realitzada inicialment pel tutor i projectada en pantalla. (45 min)
- Descans (20 min)
- Posteriorment, en parelles, els alumnes realitzaran les cerques en ordenadors personals amb l'ajuda i guia dels tutors del taller. (60min).

- Finalment els alumnes fan una exposició conjunta de les estratègies de cerca utilitzades i les dificultats observades. (60 min)
- Respondre al qüestionari online inicial per segon cop (5 min)
- Síntesi del que s'ha après i practicat al taller. (10 min)

5. Data i horari:

Acadèmia de Ciències Mèdiques. c/ Major de Can Caralleu. Barcelona

Dijous, 15 febrer de 2018, de 9h a 13h

6. Docent:

Eva Armero Garrigós (earmero@girtual.com)

Llicenciada en Medicina. Especialista en Medicina Familiar i Comunitària.

Doctora en Recerca Clínica en Ciències de la Salut.

Metgessa d'urgències a l'hospital de Blanes

Cofundadora i docent a Girtual

Xavier Basurto Oña (xbasurto@girtual.com)

Llicenciat en Medicina. Especialista en Medicina Familiar i Comunitària. Doctor en Salut Pública i Metodologia de la Recerca Biomèdica.

Metge d'urgències a l'hospital de Figueres

Cofundador i docent a Girtual

7. Logística, recursos materials:

Ordinador, projector i pantalla per les exposicions del tutor

Punt d'accés Wi-Fi disponible per al docent i els alumnes

Cada alumne ha de portar el seu ordinadors o tauleta

Carpetes Girtual amb material docent imprès

Accés al material docent en format digital al portal online Moodle de Girtual, a

www.girtual.com/moodle

8. Requisits/Prioritats:

Dirigit a personal mèdic o infermer, que treballin a l'àmbit d'urgències i emergències sanitàries, a l'àmbit extrahospitalari i/o hospitalari.

Alumnes (mínim-màxim): 20-40 alumnes

9. Organització:

SoCMUE

10. Temari/contingut:

Títol del Taller: Cerca Bibliogràfica Eficient...més enllà de Medline

- Convertir un dubte clínic o de recerca en una pregunta contestable en format PICO
- Identificar els termes de cerca en llenguatge natural i en llenguatge estructurat (MeSH)
- Elaborar estratègies de cerca utilitzant operadors booleans, parèntesis, truncaments i cometes
- Utilitzar el metabuscador Trip Database
- Conèixer i entendre l'estructura jeràrquica de la piràmide 5S de Haynes
- Accedir i consultar les principals fonts de coneixement de la piràmide: Guiasalud, RNAO, Uptodate, Epistemonikos, Cochrane, revistes secundàries i Pubmed.
- Accedir i consultar les principals fonts de literatura gris i cercadors personalitzats
- Aprendre a identificar el pdf dels articles seleccionats

10. Avaluació:

Per avaluar les competències adquirides al curs es procedirà a dues avaluacions:

Un qüestionari online de 10 preguntes multiresposta que es realitzarà al inici del curs i es repetirà durant els últims 10 minuts. Avaluació amb una escala de 0 a 10.

Un cop finalitzat el curs i durant la següent setmana, l'alumne haurà de presentar al portal online Moodle de Girtual una cerca bibliogràfica sobre un tema del seu interès, amb un màxim de 2 fulls, en el que es detalli: la pregunta PICO, els termes de cerca en llenguatge natural castellà, anglès i els corresponents termes MeSH, les fonts d'informació consultades, les estratègies utilitzades en cada font i una bibliografia dels articles seleccionats anotant el disseny metodològic de cada un d'ells. Avaluació amb una escala de 0 a 10 punts.

L'alumne supera el curs si el resultat del qüestionari final del curs és $\geq 7/10$ i el de la tasca de cerca bibliogràfica presentada és $\geq 7/10$.

12. Bibliografia

1. Gómez de la Cámara A.. La medicina basada en evidencias científicas: mito o realidad de la variabilidad de la práctica clínica y su repercusión en los resultados en salud. Anales Sis San Navarra [Internet]. 2003 Abr [citado 2017 Sep 25] ; 26(1): 11-26. Disponible en: http://scielo.isciii.es/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1137-66272003000100002&lng=es.
2. Huicho L, Yhuri Carreazo N, Gonzales C. La Medicina Basada en la Evidencia: ¿mejoró la medicina que practicamos y enseñamos? An la Fac Med [Internet]. scielo; 2013;74:231–6. Available from: http://www.scielo.org.pe/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1025-55832013000300013&nrm=iso
3. Addison J, Whitcombe J, William Glover S. How doctors make use of online, point-of-care clinical decision support systems: a case study of UpToDate ©. Heal Inf Libr J [Internet]. 2013 Mar;30(1):13–22. Available from: <http://doi.wiley.com/10.1111/hir.12002>
4. Chisholm R, Finnell JT. Emergency department physician internet use during clinical encounters. AMIA . Annu Symp proceedings AMIA Symp [Internet]. 2012;2012:1176–83. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/23304394>

